

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Pavla Molka v právní věci žalobce: **S. S.**, zast. Mgr. Petrem Mertou, advokátem se sídlem Vinohradská 2133/138, Praha 3, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 6. 2023, č. j. OAM-7083-10/ZR-2023, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 12. 3. 2024, č. j. 41 Az 32/2023-35,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žalovaný **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ve výši **3 400 Kč** k rukám zástupce žalobce Mgr. Petra Merty, advokáta se sídlem Vinohradská 2133/138, Praha 3, do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalovaný výše nadepsaným rozhodnutím žalobci odňal dočasnou ochranu podle § 5 odst. 7 zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invází vojsk Ruské federace, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Lex Ukrajina“), s odkazem na § 10 odst. 2 ve spojení s § 9 odst. 2 písm. b) zákona č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o dočasné ochraně“). Žalobce totiž zamlčel skutečnosti podstatné pro spolehlivé zjištění skutečného stavu věci, konkrétně že mu dočasná ochrana již byla udělena v jiném členském státě EU (v Polsku). Pokud by žalobce pravdivě uvedl, že již dočasnou ochranu získal, dočasnou ochranu v Česku by nezískal, resp. jeho žádost by byla nepřijatelná podle § 5 odst. 1 písm. d) Lex Ukrajina.

[2] Žalobce se proti rozhodnutí žalovaného bránil žalobou, které krajský soud nyní napadeným rozsudkem vyhověl, rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Shledal rozhodnutí žalovaného nepřezkoumatelným z důvodu, že žalovaný náležitě nevysvětlil svou správní úvahu, proč přistoupil k použití § 10 odst. 2 ve spojení s § 9 odst. 2 písm. b) zákona o dočasné ochraně, dle kterých oprávnění k pobytu „*lze odejmout*“ a „*může být odepráno*“, proč nebylo účelné a spravedlivé žalobci dočasnou ochranu nadále poskytovat,

ani proč dospěl k závěru, že zamlčení některých skutečností žalobcem je bez dalšího důvodem pro odnětí dočasné ochrany. Též nijak nevysvětlil, proč důvod k odnětí dočasné ochrany shledal až dva měsíce poté, co žalobci dočasnou ochranu prodloužil, ačkoliv o udělení dočasné ochrany v jiném členském státě již věděl. Rozhodnutí žalovaného dle krajského soudu neobstojí ani z pohledu unijního práva. Výklad žalovaného stran důvodu pro odepření dočasné ochrany odporuje čl. 28 směrnice Rady 2001/55/ES ze dne 20. 7. 2001, o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a o opatřeních k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími (dále jen „směrnice o dočasné ochraně“), který neumožňuje odejmout udělenou dočasnou ochranu z důvodu dřívějšího udělení jiným členským státem, resp. zamlčení této informace. Krajský soud dodal, že důvody nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu v případě jejího podání i v jiném členském státě nebo udělení dočasné ochrany jiným členským státem [§ 5 odst. 1 písm. c) a d) Lex Ukrajina] též odporují směrnici o dočasné ochraně.

II. Obsah kasační stížnosti, vyjádření žalobce a doplnění žalovaného

[3] Žalovaný (dále jen „stěžovatel“) napadl výše označený rozsudek krajského soudu kasační stížností z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dál jen „s. ř. s.“). Požadoval napadený rozsudek zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení.

[4] Stěžovatel měl za to, že vytýkaná správní úvaha v odůvodnění jeho rozhodnutí být nemusí, důvod odnětí dočasné ochrany byl dostatečně popsán. Pokud by žalobce uvedl pravdivé informace, jeho žádost by musela být nepřijatelná. Podvodné či právo zneužívající jednání by nemělo požívat ochrany, tuto skutečnost není třeba v rozhodnutí zdůrazňovat. Je nespravedlivé, aby poctivý cizinec dočasnou ochranu nezískal, ale ten, kdo uvede nepravdivé informace, ano. Tento princip není třeba zvlášť rozepisovat. Stěžovatel se též ohradil proti závěru krajského soudu, že svévolně prodloužil dočasnou ochranu. K prodloužení dochází automaticky bez správního řízení, žalovaný nemůže dočasnou ochranu neprodloužit, může ji pouze odejmout.

[5] Stěžovatel nesouhlasil také se závěry krajského soudu ohledně unijního práva. Směrnice o dočasné ochraně neupravuje důvody odnětí, nýbrž pouze pro odepření dočasné ochrany. Upravuje však pouze minimální normy pro poskytování dočasné ochrany a ponechává široký prostor vnitrostátnímu právu. Důvod uvedený v § 9 odst. 2 písm. b) zákona o dočasné ochraně sice nemá předobraz v čl. 28 směrnice o dočasné ochraně, nicméně vychází z obecné zásady, že podvodné či právo obcházející jednání by nemělo mít zamýšlené právní účinky. To je logické a v souladu s cílem směrnice o dočasné ochraně. Stejně tak směrnici neodporuje řešení nepřijatelnosti žádosti podle § 5 odst. 1 písm. d) Lex Ukrajina. Stěžovatel zopakoval, že pokud by žalobce informaci o získání dočasné ochrany v Polsku nezamlčel, stěžovatel by mu nikdy dočasnou ochranu neudělil. Označil za zneužití práva opakované podávání žádostí o dočasnou ochranu a trval na tom, že směrnice o dočasné ochraně nepočítá se žádáním o dočasnou ochranu opakovaně v různých členských státech.

[6] Žalobce ve svém vyjádření navrhl kasační stížnost zamítnout, argumentaci stěžovatele označil za účelovou. Z dikce zákona o dočasné ochraně je patrné, že uvedení nepravdivých údajů nemusí nutně znamenat neudělení či odnětí dočasné ochrany, stěžovatel

pokračování

má povinnost uplatnit správní uvážení a posoudit každý případ individuálně. V napadeném rozhodnutí zdůvodnění postupu stěžovatele zcela absentuje, což sám stěžovatel uznává. Kasační argumentace vede k absurdnímu závěru, že jakékoliv odůvodnění je zbytečné, protože plyne z označení zákonného ustanovení. Takový přístup je v právním státě nepřijatelný. Žalobce souhlasil s krajským soudem také ohledně rozporu Lex Ukrajina s unijním právem a poukázal na význam vyloučení čl. 11 směrnice o dočasné ochraně, čímž členské státy fakticky umožnily volný pohyb osob požívajících dočasnou ochranu mezi členskými státy.

[7] Stěžovatel doplněním své kasační stížnosti zareagoval na rozsudek Soudního dvora ze dne 27. 2. 2025, *Krasiliva*, C-753/23, kterým Soudní dvůr odpověděl na předběžné otázky položené osmým senátem NSS ohledně souladu české právní úpravy v Lex Ukrajina s právem EU. Stěžovatel uvedl, že závěr Soudního dvora na případ žalobce nedopadá. Soudní dvůr v bodě 30. rozsudku *Krasiliva* naopak potvrdil, že členský stát by měl zkoumat, zda se žadatel nenachází v situaci popsané v § 5 odst. 1 písm. d) Lex Ukrajina. Ačkoli Soudní dvůr již nevysvětlil, jak má členský stát v tomto případě postupovat, podle stěžovatele je zřejmé, že v takovém případě není žádost důvodná a nelze pobytové oprávnění vydat. Stěžovatel dále zopakoval svoji předchozí argumentaci, že ze žádného ustanovení směrnice o dočasné ochraně neplyne právo držitele dočasné ochrany na přesun do jiného členského státu a dohoda členských států o vyloučení čl. 11 směrnice o dočasné ochraně znamená, že si mezi sebou nebudou neoprávněně pobývajících držitele dočasné ochrany předávat. Setrval na důvodnosti kasační stížnosti.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[8] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, směřuje proti rozhodnutí, proti kterému je podání kasační stížnosti přípustné, a za stěžovatele jedná pověřený zaměstnanec, který má vysokoškolské právnické vzdělání (§ 102 a násl. s. ř. s.).

[9] Nejvyšší správní soud se dále zabýval přijatelností kasační stížnosti ve smyslu § 104a s. ř. s., tedy otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně převyšuje vlastní zájmy stěžovatele. Jedná se totiž o věc, v níž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce (§ 31 odst. 2 s. ř. s.).

[10] K obsahu neurčitého pojmu přesah vlastních zájmů stěžovatele kasační soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, ve kterém se nepřijatelností podrobně zabýval. Ve vztahu k přijatelnosti kasační stížnosti žalovaného (správního orgánu) Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 31. 1. 2007, č. j. 2 Azs 21/2006-59, č. 1143/2007 Sb. NSS, konstatoval, že kasační stížnost lze považovat za přijatelnou, pokud je shledáno zásadní pochybení krajského soudu při výkladu hmotného nebo procesního práva, případně pokud by krajský soud nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu (obdobně srov. usnesení NSS ze dne 14. 10. 2021, č. j. 9 Azs 157/2021-29, odst. [16]). Stěžovatel přijatelnost své kasační stížnosti nijak nevymezil a ani Nejvyšší správní soud neshledal, že by se krajský soud v projednávané věci dopustil zásadního pochybení při výkladu práva nebo se odchýlil od ustálené judikatury. Kasační stížnost je proto nepřijatelná.

[11] K problematice správního uvážení Nejvyšší správní soud poukazuje na rozsudek svého rozšířeného senátu ze dne 22. 4. 2014, č. j. 8 As 37/2011-154, č. 3073/2014 Sb. NSS, odst. [14], dle kterého správní uvážení dává správnímu orgánu možnost zvolit po zvážení daných okolností jedno z více řešení předvídaných právní normou a typicky bývá vymezeno formulací „*správní orgán může*“, „*lze*“ apod. Ke konkrétnímu obsahu pojmu nepřezkoumatelnosti kasační soud odkazuje na své rozsudky ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75, č. 133/2004 Sb. NSS, ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005-44, č. 689/2005 Sb. NSS, ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003-52, nebo ze dne 16. 12. 2008, č. j. 1 Ao 3/2008-136, č. 1795/2009 Sb. NSS. S touto judikaturou je napadený rozsudek v souladu a stěžovatel ani nezpochybňuje, že náležitá správní úvaha v jeho rozhodnutí absentovala.

[12] Otázkou, zda je uvedení nepravdivého údaje ohledně oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany v jiném členském státě EU podstatné pro spolehlivé zjištění skutkového stavu věci a vede nutně k odnětí pobytového oprávnění za účelem dočasné ochrany dle § 5 odst. 7 Lex Ukrajina za použití § 10 odst. 2 ve spojení s § 9 odst. 2 písm. b) zákona o dočasné ochraně, se Nejvyšší správní soud k podobné argumentaci téhož stěžovatele zabýval ve svém nedávném rozsudku ze dne 25. 4. 2025, č. j. 5 Azs 217/2023-36. Reflektoval aktuální judikaturu NSS navazující na rozsudek *Krasiliva* a dospěl k závěru, že skutečnost, že byl žalobce před podáním žádosti o dočasnou ochranu v ČR registrován jako držitel dočasné ochrany v jiném členském státě EU, bez dalšího neimplikuje odejmutí dočasné ochrany v ČR. Správní orgán, tj. stěžovatel, musí před odnětím pobytového oprávnění cizince poučit a zjistit, zda chce svá práva plynoucí z dočasné ochrany čerpat výlučně v ČR. Pokud ano, stěžovatel obdobně jako v případech podání duplicitní žádosti o dočasnou ochranu zejména ověří, zda předchozí pobytové oprávnění cizince nezaniklo vydáním povolení k pobytu v ČR, popř. cizince vyzve, aby učinil kroky k ukončení pobytového oprávnění v jiném členském státě (blíže viz odst. [22] až [29] rozsudku č. j. 5 Azs 217/2023-26). Odejmul-li tedy stěžovatel žalobci dočasnou ochranu bez dalšího pouze z důvodu, že mu již byla udělena v jiném členském státě EU, takové rozhodnutí nemohlo obstát.

IV. Závěr a náklady řízení

[13] Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nepřijatelnou odmítl podle § 104a s. ř. s.

[14] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (k aplikaci tohoto ustanovení namísto § 60 odst. 3 s. ř. s. srov. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS). Stěžovatel v řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšný žalobce má nárok na náhradu nákladů řízení, přičemž v řízení byl zastoupen advokátem. Náhradu nákladů žalobce tak tvoří odměna jeho advokáta za jeden úkon právní služby (vyjádření ke kasační stížnosti) ve výši 3 100 Kč [§ 7 bod 5., § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění do 31. 12. 2024]. K tomu je třeba připočíst 300 Kč paušální náhradu hotových výdajů (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Náhrada není zvýšena o daň z přidané hodnoty, neboť zástupce žalobce nedoložil, že by byl plátcem této daně. Dohromady je tedy stěžovatel povinen žalobci nahradit náklady řízení o kasační stížnosti ve výši 3 400 Kč, a to k rukám jeho zástupce do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

pokračování

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. května 2025

JUDr. Radan Malík
předseda senátu